

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 1P/58/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123328024
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123328024.6

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, toho času umiestnený v Centre pre deti a rodiny Kremnica, C. D. XX, E., v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H., B. XX a otca A. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, za účasti prokurátora, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

I. Súd dočasne odovzdáva maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti I. J. K. L. M. E., C. D. XX, E., počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

II. Matka maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX je dočasne povinná prispievať na výživu maloletého výživným mesačne vo výške 30 % sumy životného minima pre nepľnoleté, nezaopatrené dieťa, určené osobitným zákonom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Kremnica, Jula Horvátha 78, Kremnica, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

III. Toto neodkladné opatrenie trvá najdlhšie po dobu 6 mesiacov, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ (Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica) sa návrhom podaným dňa 07.12.2023 domáha nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 324 CSP a § 367 CMP, t. j. odovzdania maloletého do dočasnej starostlivosti I. E. od 15.12.2023 a určenia minimálneho výživného matke do CDR Kremnica z dôvodu najlepšieho záujmu maloletého, jeho zdravého psychického a sociálneho vývinu, zabezpečenia stabilného a bezpečného prostredia, pretože matka si doposiaľ neupravila a nevyvíja ani snahu na úpravu svojich sociálnych, ekonomických a bytových podmienok tak, aby mohla prevziať do svojej starostlivosti maloletého. Zároveň navrhovateľ poukázal, že nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, pričom jeho účinnosť končí dňa 14.12.2023. Ďalej skutkovo svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu, rodičia maloletého nežili v spoločnej domácnosti a starostlivosť o maloletého bola zabezpečovaná výhradne matkou. Vzhľadom na nedostatky v jej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/91/2018 zo dňa 14.08.2018 bola maloletému v zariadení Centrum pre deti a rodiny Polomka nariadená ústavná starostlivosť. Maloletý sa v centre nachádzal spolu so svojou sestrou – L. A.. Matka maloletého si napokon upravila svoje sociálne, bytové a ekonomické pomery, v dôsledku čoho Okresný súd Brezno rozsudkom č.k. 9P/4/2021 zo dňa 24.06.2021 zrušil ústavnú starostlivosť maloletému. Maloletý spolu s jeho sestrou sa vrátili do starostlivosti matke, ktorá po ich návrate žila v partnerskom vzťahu s A. F., zdieľala s ním spoločnú domácnosť a narodil sa im spoločný syn C. F.. Matka spolu s jej novým partnerom však nadužívali alkohol, nezvládali výchovu maloletých detí, dochádzalo k mnohopočetným konfliktom medzi partnermi, ktoré vyúsťovali k častým odchodom matky zo spoločnej domácnosti. V dôsledku

tejto situácie, maloletý spolu s jeho sestrou sa necítili v domácnosti matky pokojne a prejavovali vôľu návratu do centra. Uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 8PPOm/1/2022-16 zo dňa 15.06.2022 súd maloletého dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Kremnica (ďalej aj „CDR Kremnica“). Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/136/2022-58 zo dňa 25.11.2022 súd nariadil maloletému výchovné opatrenie – pobyt v CDR Kremnica za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia úpravy sociálnych a rodinných pomerov maloletému, a to najdlhšie na 6 mesiacov. Keďže v uvedenej lehote sa matke nepodarilo si upraviť svoje sociálne a ekonomické pomery, na návrh UPSVaR-u bol maloletý uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 1P/58/2023 zo dňa 14.06.2023 o neodkladnom opatrení dočasne odovzdaný do starostlivosti CDR Kremnica, kde sa nachádza doposiaľ. Nariadené neodkladné opatrenie trvá do dňa 14.12.2023. Vzhľadom na fungovanie matky v jej novej domácnosti a jej spolunažívanie s novým partnerom, ďalšia sanácia rodinného prostredia sa zdá byť neperspektívna a najvhodnejšie riešenie pre maloletého je pokračovať v jeho pobyte v centre. Matka doposiaľ len verbalizovala úpravu svojich pomerov, avšak z jej strany neboli preukázané žiadne konkrétne úkony na odstránenie príčin, ktoré viedli k vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia. Výšku nákladov na maloletého centrum odhadlo na sumu cca vo výške 200,- Eur, ktorá zahŕňa stravu v škole, školské pomôcky a výlety, oblečenie, lieky, cestovné. Podľa informácií navrhovateľa matka poberá rodičovský príspevok na maloletého C. vo výške 345,20 Eur a prídavok na mal. C. v sume 60,- Eur. Navrhovateľ k návrhu pripojil správu zariadenia CDR Kremnica, ktorá potvrdzuje ním uvedené skutočnosti v návrhu.

2. Spolu s návrhom bola doručená aj správa z CDR Kremnica, z ktorej okrem iného vyplýva, že maloletý je na centrum adaptovaný, do kolektívu sa bez problémov začlenil, rozumie si s deťmi a vychovávateľmi. Sú u neho badateľné pokroky k lepšiemu správaniu, dodržiava pravidlá, vulgarizmy už skoro vôbec nepoužíva, výbuchy hnevu sa minimalizovali. V školskom roku 2023/2024 navštevuje 6. ročník Spojenej školy internátnej v Kremnici, má dobré vzdelávacie výsledky a škola neavizovala žiadny výchovný problém. S matkou a jej partnerom je v telefonickom kontakte dvakrát do týždňa. Od doby umiestnenia maloletého je komunikácia s matkou veľmi problematická, pretože matka a jej partner vyvolávajú konfliktné situácie s pracovníkmi centra. V auguste 2023 počas krátkodobého pobytu maloletého v domácnosti matky sa situácia vyhrotila tým spôsobom, že matka s maloletými deťmi po hádke s partnerom odišla z domácnosti (partner ju vyhodil) a noc strávili na ulici. Maloletý aj s jeho sestrou sa po incidente vyjadrili, že už na tieto pobyty do domácnosti matky nechcú chodiť, pokiaľ bude matka žiť s jej aktuálnym partnerom. V domácnosti sú ustavičné hádky a konflikty, pretože partner matky (často spolu s matkou) nadužíva alkohol. Po danom incidente matka našla útočisko v Zariadení núdzového bývania v Krupine, kde však zotrvala len tri dni a vrátila sa k svojmu partnerovi, pretože sa jej za ním cnelo. O maloletom sa vyjadrila pri pohovore na UPSVaR-e spôsobom, že je lepšie, že sa nachádza v centre, pretože práve on (a jeho sestra) sú dôvodom konfliktov medzi ňou a jej partnerom, pretože oni nie sú partnerove biologické deti a preto k ním nemá vytvorené citové puto. Matka bola upozornená UPSVaR-om, že v rodine pretrvávajú nevhodné vzorce správania a nevytvára maloletému stabilné a bezpečné rodinné prostredie. Uvedené maloletý znášal veľmi ťažko a s matkou odmietal komunikovať. Dňa 09.11.2023 matka telefonicky kontaktovala úrad s informáciou, že odišla od svojho partnera a odchádza do Krízového centra Čakanka v Považskej Bystrici, avšak dňa 15.11.2023 telefonicky oznámila, že sa opäť vracia k svojmu partnerovi, bez ktorého nevie žiť.

3. Z pripojených spisov vedených na Okresnom súde Banská Bystrica vyplýva, že maloletý uznesením Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/34/2018-49 zo dňa 27.03.2018 bol odňatý z osobnej starostlivosti matky a bolo nad ním nariadené výchovné opatrenie - pobyt v Detskom domove „Slniečko“ Polomka. Uznesením Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/108/2018-9 zo dňa 28.05.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý odovzdaný do starostlivosti Detského domova „Slniečko“ Polomka. Okresný súd Brezno rozsudkom č.k. 8P/91/2018-37 zo dňa 14.08.2018 rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti maloletému a o jeho umiestnení v Detskom domove „Slniečko“ Polomka, pričom matku zaviazal k plneniu vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 9P/4/2021-77 zo dňa 24.06.2021 bola maloletému zrušená nariadená ústavná starostlivosť, pričom nad výchovou maloletého bol určený dohľad. Uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 8PPOm1/2022-16 zo dňa 15.06.2022 o neodkladnom opatrení bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti CDR Kremnica. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/136/2022-58 zo dňa 25.11.2022 bolo nad maloletým nariadené výchovné opatrenie – pobyt v zariadení I. E. a to najdlhšie na 6 mesiacov. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 1P/58/2023-39 zo dňa 14.06.2023 o neodkladnom

opatrení bol maloletý dočasne odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Kremnici a to najdlhšie na 6 mesiacov. Uvedené neodkladné opatrenie trvá do 14.12.2023.

4. Súd vlastnou činnosťou, a to lustráciou v Registri obyvateľov zistil, že matka maloletého má okrem vyživovacej povinnosti k maloletému aj dve ďalšie vyživovacie povinnosti a to k maloletým deťom - L. A. a C. F.. Podľa informácií poskytnutých UPSVaR-om je matka poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 345,20,- Eur a prídavku na dieťa vo výške 60,- Eur.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

10. Podľa § 366 CMP, Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením musí byť teda naliehavá a nevyhnutná. Neodkladné opatrenie je nevyhnutné vtedy, ak navrhovateľovi hrozí ujma alebo iný nezvratný následok, dochádza k porušovaniu alebo zasahovaniu do jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne sa jeho právne postavenie zhorší alebo je bez vydania neodkladného opatrenia neisté.

12. Neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným, nie bežným, pretože každé rozhodnutie, ktorým súd zasahuje do života rodiny je krajným riešením. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté dieťa je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Je potrebné brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Európsky súd pre ľudské práva prisúdil zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, ktoré podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Toto konštatovanie má na mysli potrebu nájdania

určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov.

13. Súd po posúdení návrhu s jeho prílohami a oboznámením sa so spismi vedenými na Okresnom súde Banská Bystrica dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný dôvodne, pretože matka od umiestnenia maloletého do zariadenia CDR Kremnica si žiadnym spôsobom neupravila svoje pomery. Matka je s maloletým v telefonickom kontakte dvakrát do týždňa. Matka má nového partnera, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Maloletý absolvoval v ich spoločnej domácnosti niekoľko krátkodobých pobytov, z ktorých žiaľ vyplynulo, že sa nejedná o harmonické spolunažívanie partnerov, ale o domácnosť, ktorá v dôsledku nadužívania alkoholických nápojov je plná konfliktov a hádok končiacich sa častými odchodmi matky z domácnosti. Z uvedeného možno konštatovať, že matka nemá usporiadané svoje bytové a sociálne pomery, jej rodinné zázemie je nestabilné a nevhodné pre výchovu maloletého. Matka súdu doposiaľ nepreukázala ochotu získať rodičovské zručnosti a rovnako tak nepreukázala snahu a ochotu získať maloletého opäť do svojej osobnej starostlivosti a rodinného prostredia. Aj zo samotného vyjadrenia matky vyplynulo, že pobyt maloletého v centre je pre ňu vhodným riešením, pretože príčinou jej hádok s terajším partnerom sú práve jej deti (resp. jeho nebiologické deti), ku ktorým on nemá vytvorený vzťah. Neodkladné opatrenie nariadené súdom platí do dňa 14.12.2023, pričom týmto dňom stráca svoju účinnosť. Súd preto opätovne nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne odovzdal maloletého do starostlivosti CDR Kremnica, a to odo dňa vykonateľnosti tohto uznesenia, t. j. deň vyhotovenia uznesenia z dôvodu, aby maloletému bola kontinuálne zabezpečená potrebná starostlivosť. Súd nemohol určiť dočasné zverenie maloletého do CDR Kremnica podľa návrhu, pretože pri posudzovaní dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia je potrebné vychádzať zo skutkového stavu v čase jeho nariadenia. Súd vyhovel navrhovateľovi pri určení zariadenia, do ktorého má byť maloletý dočasne umiestnený, a to do zariadenia CDR Kremnica z dôvodu, že maloletý je tam už od 15.06.2022 (viac ako jeden rok), aklimatizoval sa v ňom, pozná prostredie, vytvoril si v ňom už svoje sociálne, citové väzby primerané veku. Dobu trvania súd vymedzil na 6 mesiacov v zmysle § 367 ods. 2 CMP.

14. Umiestnením maloletého do zariadenia rodičom nezaniká ich zákonná vyživovacia povinnosť, preto súd návrh navrhovateľa aj v časti určenia výživného matke do zariadenia považoval za dôvodný. Súdu doposiaľ nie sú známe osobné, majetkové pomery matky. Súd mal len preukázané, že matka podľa lustrácie Registra obyvateľov má okrem maloletého ešte dve ďalšie vyživovacie povinnosti a podľa informácií navrhovateľa poberá rodičovský príspevok v sume 345,20,- eur a prídavok na dieťa v sume 60,- eur. Súd s poukazom na ustanovenie § 366, ktoré umožňuje určiť dočasne výživné, len v nevyhnutnej miere, sa stotožnil s návrhom navrhovateľa a matke uložil povinnosť prispievať na účet zariadenia CDR Kremnica tzv. minimálnym výživným (30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, určené osobitným zákonom), ktoré aktuálne predstavuje 36,80 eura. Počiatok vyživovacej povinnosti matky na účet zariadenia určil počnúc dňom vykonateľnosti rozhodnutia, t. j. doručením tohto uznesenia matke.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné písomné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 4 CMP).

Neodkladné opatrenie vo veciach výživného je vykonateľné dňom jeho doručenia (§ 332 ods. 1 CSP).